

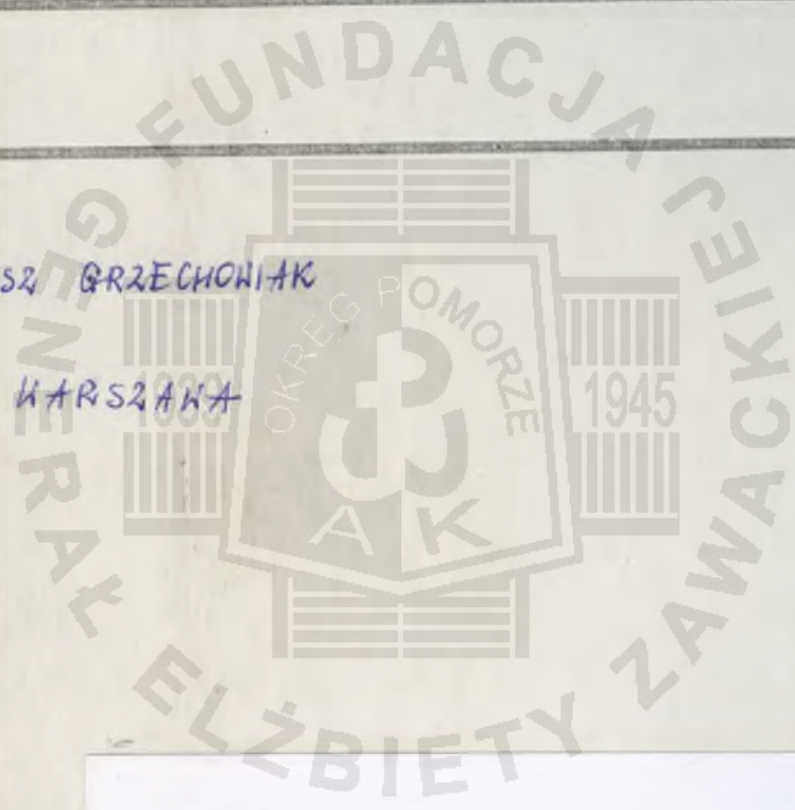
U-218
1.10.2010

FUNDACJA GEN. ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum
ul. Armii Krajowej
105-001 Bydgoszcz
ul. Polek
0048 56 22 186
zawacka.pl
870502736
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

TECZKA

TADEUSZ GRZECHOWIAK

01-355 WARSZAWA

Pomorze
AK Piła

Grzechowiak Tadeusz

U-218/827 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

Gzechowicki Tadeusz.....
T.H.-218/82 z Pom.....
Pomona A. G. Sita.....

I./1. Relacja k. 1 s. 1-2

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora k. 1 s. 1

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ...

IV. Korespondencja

1) z E. Zawadą, k. 1 s. 1-2

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 2

VI. Fotografie dawaj w kronografii

1/1. Relacja - Grzechowiak Tadeusz

1. Relacja o tonku konspiracji T.
Grzechowiak - data wpływu - 1/1989,
mpis, oryg. k. 1 s. 1-2

A. Relacja członka konspiracji

ARCHIWUM
Elżbieta Zapach
1-218
1-1989

~~TADEUSZ~~ GRZECHOWIAK é urodzony 30 czerwca 1927 w Kaczorach pow. Chodzież, ojciec Franciszek Grzechowiak St. posterunkowy państwowej, do rozpoczęcia II wojny światowej zatrudniony na przejściu granicznym w Czarnkowie. Z wybuchem wojny zostaje skierowany do ochrony ewakuowanych rodzin urzędników państwowych skierowanych w głąb kraju na Wołyń /miejscowość Kowel/, tam wzięty do niewoli. Zginął w 1940r. brak szczegółowej daty i miejsca śmierci. Przypuszczalnie z dużym prawdopodobieństwem zginął w obozie Ostaszków ZSRR gdzie skierowano większość policji i straży granicznej oraz KOP-u. Był powstańcem wielkopolskim, walcząc w Poznaniu a następnie na froncie północnym /Rogoźno-Chodzież - Nakło/. Matka Józefa Grzechowiak z domu Wielebska córka rolnika Wielkopolaka, uczestniczka strajków szkolnych w zaborze pruskim.

Do wybuchu wojny 5 klas szkoły podstawowej ukończyłem w Czarnkowie w 1946 dokończyłem tą szkołę również w Czarnkowie. Następnie 5 klas Technikum Kolejowego ukończyłem w 1963r. w Warszawie, szkołę średnią ogólnokształcącą ukończyłem w roku 1968 również w Warszawie. Z kolei studiowałem na Uniwersytecie Warszawskim prawo i administrację i studia ukończyłem w 1974 roku.

W zakresie działalności zawodowej, w 1940 zostałem skierowany przez "Arbeitsamt" do pracy na roli w powiecie chodzieckim /Bischke kr. Kolmar/ pracując u kowala J. Lepczyńskiego a następnie u A. Hermann w tej samej miejscowości. W 1944r. zostaje skierowany do pracy w Kahlstäd - Węglewo/ gdzie przebywam do 31 grudnia 1944, następnie przeniesiony do obozu pracy w Rzgowie koło Łodzi gdzie przebywam do wyzwolenia.

Po wojnie wracam do Czarnkowa gdzie pierwsze trzy m-ce pełnie służbę wartowniczą w milicji /obowiązek pełnienia służby od lat 18 do 45 z uwagi na uciekających hitlerowców z twierdzy Poznań/, a od m-ca maja 1945 rozpoczynam pracę w Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Czarnkowie w charakterze praktykanta handlowego. Od stycznia 1947r. do września 1949r. pracuje w charakterze sekretarza rachunkowości w Urzędzie Skarbowym w Czarnkowie. Następnie w październiku 1949 przenoszę się do Szczecina i podejmuje pracę w Powszechnym Domu Towarowym w charakterze kalkulatora. Od maja 1951r. pracuje w Zjednoczeniu Budownictwa Miejskiego w Szczecinie na różnych stanowiskach i różnych miejscowościach. Kolejne trzy m-ce do stycznia 1954r. pracuje w Szczecińskim Zespole Drobnej Wytwórczości w charakterze kierownika wynalazczości i normowania pracy. Od marca 1954r. przenoszę się do Warszawy i podejmuje pracę w Centralnym Zarządzie Kolejowych Zakładów Produkcyjnych zmienionych następnie na Zjednoczenie Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego, gdzie pracuje na różnych stanowiskach ostat.

3/1/2

nio w charakterze Naczelnika Wydziału Organizacji. Z dniem 30 czerwca 1982r. przechodzę na wcześniejszą emeryturę. Od czerwca 1986r. pracuje na pół etatu w Resortowym Ośrodku Organizacji i Normowania Pracy - Ministerstwa Transportu Żeglugi i Łączności w Warszawie.

✓ Ponieważ w czasie okupacji pracowałem w pobliżu Piły /Schneidemühl/ok. 5 km/, gdy dowiedziałem się od mej matki że mój starszy brat tam pracuje odwiedziłem go. W trakcie kolejnej wizyty udzieliłem mu informacji że z okazji "Tag der Wehrmacht" byłem w koszarach grenadierów /obecnie Szkoła Oficerska Wojsk Samochodowych/. Wówczas też padła luźna uwaga że dobrze by było gdybym tego rodzaju informacje mu przekazywał. Z pobytu tego zrobiłem szkic sytuacyjny. Następnie wyszła sprawa próbnych lotów hitlerowskiego samolotu transportowego /6-cio motorowy "Gigant"/, tu wyczułem że brat posiada lepsze i pełniejsze wiadomości, i do tej sprawy już nie wracał. W 1943r. mój znajomy Franciszek Januszewski z Byszek został zaangażowany na dozorcę magazynu części lotniczych - FEA Werke w Pile w miejscowości Königsblick /obecnie Kalina/. Z pobieranych kompletów części ustalało się produkcję samolotów i ich typów w tych zakładach. Od konwojentów z tych zakładów dowiedzieliśmy się również że w lecie 1944r. złomowane są pewne typy samolotów, był to sygnał że z zaopatrzeniem materiałów i części jest już b. źle. W końcu 1943 lub z początkiem 1944 roku brat starał się o pomoc do piekarni wskazując że w obozie pracy są polacy którzy mogą być pomocni do tego rodzaju prac. Wówczas wyciągnięto z obozu pewnego kelnera z Warszawy który jak się potem okazało, nie kwalifikacje piekarza decydowały o jego zatrudnieniu tam a po pewnym czasie stwierdziłem że uzupełnia brata i w innych czynnościach. Ostatni raz w czasie okupacji byłem u brata jesienią 1944r. gdy pracowałem już w Węglewie /Kahlstädt/. W końcu grudnia 1944r. zostałem wywieziony do obozu pracy w Rzgowie.

✓ Przyzeczenie na ręce brata złożyłem jesienią 1941 roku w miejscowości Łeszaków koło Piły. Kryptonim komórki jak i pseudonim brata jest mi nieznany. Potocznie używał określenia "Walter".

Do relacji załączam zdjęcie własne z roku 1974r. oraz kopię z książki pracy "Arbeits buch".

1/2. Dokumenty - Gmachowiak Tadeusz:

1. Książka pracy (Arbeitsbuch) T. Gmachowiaka nr 455/9842, kserokop. 4 str.
oryg. k.1 5.1

Arbeitsbuch

(Gesetz vom 26. Februar 1935, RGBl. I S. 311)

Nr. 4551 9842

Jadysz Grzechowiak

(Vor- und Zuname, bei Frauen auch Geburtsname)

Nicht Reichsdeutscher
Merknummer: 13

Jadysz Grzechowiak

(Eigenhändige Unterschrift des Inhabers)

1	Widertag	30. Juni 1947
2	Geburtsort	Opul
	Kreis	Kolmar
3	Staatsangehörigkeit	Schutzangehöriger Pol.
4	Familienstand a) led., verh., ges., verm.	ledig.
	b) Geburtsjahre der minder- jährigen Kinder	
5	Wohnort und Wohnung	Bischwe Nr. 31, Kr. Kolmar
		Kolmar, 21. 10. 47

Fortsetzung nächste Seite

Eintragungen des Unternehmers

Nummernfolge (links) beachten

1	2	3
Name und Sitz des Betriebes (Unternehmers) (Firmenstempel)	Art des Betriebes oder der Betriebsabteilung	Tag des Beginns der Beschäftigung
1. Jędrzejowski Wischke	Land- wirtschaft	5. 5. 1947
2. Hermann Margarete Kohlstädt	Land- wirtschaft	2. 10. 1947
3.		
4.		
5.		

4	5	6
Art der Beschäftigung (möglichst genau angeben)	Tag der Beendigung der Beschäftigung	Unterschrift des Unternehmers
Leitung	22. 10. 47	Johann Lepczyński Schmied Bischke Kr. Kolmar Wotheland
Landwirtschaft		

IV/1. Korespondencja Sadusza
Gniechomiaka z E. Zawacka;

1. List do E. Zawackiej z 30.12.1988,
rękop. oryg. - dot. relacji k. 1 z 1-2

Tadeusz Guchwałd
9-355 Warszawa
ul. W. Czerw. 2 m 7

Warszawa, dn. 30. XI 88

Szanowna Pani Inspektor!

odpin 4 I 89
244 = 11 89
185 / 89
11/11/1

Pierwie dziękuję za list, jednocześnie przepraszam iż dopiero teraz odpinuję. Władzom pryncypalnie żądane zostały. Opóźnienie wynika z mojej kłótni z niedzielnymi w Warszawie. To też po powrocie starałem się możliwie szybko załatwić załatwić korespondencję.

Kopie tych relacji przesłałem również do dr. H. Górnickiego z jednocześnie zapytaniem czy ewentualnie nie ma posiada innych informacji z tego tytułu.

Odnośnie por. Mariana Górnickiego - prezbiterium "Wenzel, Josef, Kuniak" to wyrażam iż zupełnie przypadkowo kupiłem książkę Tadeusza Jankowskiego - "Gestapo w Warszawie z moim oporem" w edycji "Proble" Wydawnictwo Pomorskie 1985r. gdzie m.in. przedstawiono sylwetki mjr. Józefa Górnika i jego następcy por. Mariana Górnickiego (str. 149). Z zainteresowaniem przeczytałem jej treść a które stwierdziłem mnie w własnym przekonaniu iż prowadzone działania konspiracyjne na terenie Marki, Pomorska były bardzo ciężkie i powodowały duże straty osobowe. Powodowane to było dużym skupiskiem Niemców na tych terenach i ostrą penetracją policji i gestapo.

Do red. Górnickiego - syna Mariana, jeszcze nie posiadałem gdzie nie bardzo jestem pewien czy przez okupację i konspiracyjne są, nie mniej ważne nawet relacji ojca. Odnośnie załączonych relacji, to starałem się na

11/11/20
postawione tam pytania, mabyz mialnie mowiac o
pawiedzi. W razie dobrych wzupadnie i zapytan
jestem gotow udzielic dobrych wyjasnieci.

W trakcie pisania, namnozyl mi sie problem
pochodny do wyjasnienia. By na tereniech zachod-
niuj Polski / terenie przygranicznym / byly prowadzone
dzialania / i przez kogo / mial zabec pizeczeniow fer-
sonelu do dzialan konspiracyjnych na wysszek
wojny wgl. ofensyji. Wzyladnie czy zabec pizeczeniow
byla chiaczalnosc ofensywna wywiazek polskiego
na wysszek ofensyji typu terenow.

Tyle mowiac - zyczac Sami Profesor & nad-
choczącym Nowym Rozm 1989 chwilo zabrania i krol-
kiej pomyslisci, zabracam pozdrobowienia

Z pozdrowieniami

J. Kubicki

T. N: 218/827 Pom

Pompe
RO

Geochronik Tadeu

Warty informacyjne

1939

1943

N. 2

Greckowiak Jodkusz

KO 1

zob. Greckowiak Wactaw
T. N: 219/828 Tom. - KO

W. X'10

Grzechowiak Jacek

Domonik
Piotr
AK

Zob. Słowa. bio op. konspiracji
pomorskiej 1939-1945, Tom III 2004,
s. 5 (lipiec-wrzesień 1945 Grzechowiak-
ka)

nr. VI/15

GRZECHOWIAK TADEUSZ

Teczka do akt 1824-331 BN-73/7385-07

Spółdzielnia Inwalidów „SWIT” Prabuty ul. Wojska Polskiego 20a, tel. 60, 69